

ΑΠΟ ΤΗΝ ΖΩΗ ΤΩΝ ΜΕΓΑΛΩΝ ΜΟΥΣΙΚΩΝ

ΜΠΕΡΛΙΟΖ ΚΑΙ ΠΑΓΚΑΝΙΝΗ

"Η πολεμική τῶν μουσουργῶν ἐναντίον τοῦ Μπερλιόζ. "Άγριο καὶ λυσανδρές κυνηγυτέ. "Υπεράνθρωποι σάγινες πρὸς ἑπικράταις. Πός τὴν ἔπαθαν οἱ ἔχθροι του. "Οπου ἐμφανίζεται ὁ Παγκανίνη. — «Εἰσει μεγαλεψύτα! ...» Μία σεύγενικη χειροεντομία τοῦ 'Ιταλεῖ βιελιστεῖ. "Η εἰσεγένεια Μπερλιόζ πανηγυρίζει. Οἱ ἔχθροι ἀπεστέμενται. Καὶ γλυκοξημερώνουν ημέρες εὐτυχίας..."

"Ο διάσημος μουσικούσυνθέτης τοῦ περασμένου αἰώνος, "Έκτω Μπερλιόζ, ἐπάλευε πολύ, πάρα πολύ, ὅπως νὰ γίνη γνωστὸς καὶ τέλος ἐνδοξός. Χρόνια ὅλοληηα ποὺ Παρίσιοι ἦταν ἀναγκασμένος ν' ἀντιμετωπίζῃ, τὸν ἄγριο καὶ ὀμβρίλικτο πόλεμο, ποὺ τοῦ ἔκαναν δῆλοι σχεδὸν οἱ μουσικοὶ ποὺ βρισκόντουν τότε στὴ γαλλικὴ πρωτείνωσα, μεταξὺ δὲ ἀνδρῶν ἥταν καὶ δὲπτον διδόμους μουσικούσυνθέτης Ἰγκρές. Τὸν πολεμοῦσαν μὲ δῆλα τὰ μέσα, θεμιτὰ καὶ ἀδέντια.

Κάποτε δόθηκε μιὰ δημοσίᾳ συναυλία, τῆς δποίας τὸ πρόγραμμα περιελμένη ἔνγραφον τῶν Μπερλιόζ καὶ τοῦ Βέμπερ. συγχρόνως δὲ καὶ μιὰ κανονιδία συμφωνία τοῦ Μπερλιόζ. Στὴ συναυλία ἔκεινη εἶχε πάτει καὶ ὁ Ἰγκρές, δὲποίος, δπως πάντα, διγι κρατοῦσε πρόγραμμα στὰ χέρια του.

Σὲ μιὰ στηγὴ ἀκούεις νὰ παίζεται μιὰ συμφωνία τὴν δποία δὲν εἶχαντει ποτὲ διεις τοῦ καὶ δηποία τοῦ ἔγοντεις τόσο πολὺ ὥστε γυναικῶντας μὲ θαυμασμὸν σὲ καποῖο γνωστὸν του, ποὺ καθόταν διπλα του, τοῦ εἴτε :

— Περιέργο πρᾶγμα! Γνωρίζω δῆλα τὰ ἔργα του Μπερλιόζ καὶ τοῦ Βέμπερ. Τέτοια συμφωνία σὰν αὐτὴν που πάγιθε τώρα δὲ, μονον μουσικές μεγαλοφυῖες, μπροῦν τὰ γράψουν. Καὶ δῆμος ξέρω καλά πως δὲν είναι οὔτε τοῦ ἔνος, οὔτε τοῦ ἄλλον. Ποιανοῦ είνε λοιποῦ :

— Εἶναι, τοῦ εἴπει ὁ φίλος του, ἡ «Οὐδερτοῦρα τοῦ Ρομαϊκοῦ Καρναβαλοῦ» τοῦ Μπερλιόζ.

— Ἐγκρές ἔγινε κατακίτινος ἀπ' τὸ θύμο του.

— Δυστυχία μου! φώναξε. Γιατὶ μὲ ἀφροες, ἔτοι ήλιθος, νὰ ἐπιτανέσσα ἔναν μουσικὸ ποὺ ἀπεχθάνει. Δὲν ἐπιφέπεται νὰ κοροΐδευνον τοὺς ἀνθρώπους ἔτοι...

Κάποτε δὲ Μπερλιόζ, γιὰ νὰ ἐκδικηθῇ τοὺς ἀντιπάλους του καὶ νὰ τοῦ δώσῃ ἓνα κολὸ μάθημα, ἔγραψε δῆν συμφωνίες, τῆς Σχολασία τῶν βοσκῶν καὶ τῆς «Παιδικὴ ήλικια τοῦ Χριστοῦ» καὶ τὶς δύοσι μουσικά σὲ μερικοὺς φίλους τους γιὰ νὰ παιχθοῦν ὡς ἔργα καποῖου ἀντάρχοντος Πέτρου Ντυκρέ.

Οι φίλοι τοῦ Μπερλιόζ ἔδωσαν πράγματα μιὰ συναυλία, στὴ δποία ἐκεπέλεθοντας τὸ δῶν αὐτὰ ἔργα. Οι ἀντίπαλοι τοῦ μουσουργοῦ ἔπεισαν στὴν παγκά καὶ πάνω στὸν ἐνθουσιασμὸ τους εἴταν στὸν φίλους του Μπερλιόζ :

— Αὐτά μάλιστα! Αἴσιά είναι ἔργα ποὺ δείχνουν μεγαλοφυῖα! Πηγαίνεται νὰ πῆται τοῦ Μπερλιόζ νὰ γράψῃ καὶ αὐτὸς ἀν μπορῇ τέτοιο ἔργα.

Τότε οἱ φίλοι τοῦ μουσουργοῦ τοῦ ἀπεκάλυψαν τὴν δῆληθεια. Τὸ πάτημα ἔκεινο ταῖς ἀντιμερλιόζικοὺς νὰ σκάσουν ἀπ' τὸ κακό τους καὶ νὰ είνε προσεκτικάτοι, χωρὶς δῆμος καὶ νὰ σταματήσουν τὸν ἐναντίον του πόλεμο.

Κάποια μέρα δὲ Μπερλιόζ ἔδωσε μιὰ μεγάλη συναυλία μὲ ἔργα ἀποκευτικῶν δικά του, στὴν δηποία Τραπεζιθέη δῆλο τοῦ Παρίσιο καὶ φωναὶ καὶ οἱ ἔχθροι του μουσουργοῦ, γιὰ νὰ βροῦν εδεκταρία νὰ τὸν κακολογήσουν πάλι.

— Εκεπέλεθον πρῶτον ἡ περιήρημη συμφωνία «Ο Χάρολδ στὴν Ιταλία», ἀλλὰ οἱ θεαταὶ, ποὺ δέκειντο ἔθιμα πρὸς τὸν μουσουργοῦ, ἐμειναν ψυχροὶ καὶ δὲν ἀκούστησε οὔτε ἔνα χειροδότημα. Ο Μπερλιόζ βλέποντας δηι οὔτε τὸ ἀριστούργημα του ἔκεινο εἴχε καποθίσεις νὰ μα-

Ο Μπερλιόζ

· · · · · Αγαπητέ μον φίλε,

· · · · · Εγώ πον ἀπλήλαυσα τὶς θεῖες σας συνθέσεις, τὶς ἀξεις τῆς μεγαλοφυῖον μουσικοῦ, θεωρῶ καθῆκον μον νὰ σᾶς παρακαλέσω να δεχθῆτε, εἰς ἐνδεικεν τῆς ἐπιτιμήσεως μον, εἴκοσι χιλιάδες φράγμα, τὰ δποῖτε θὰ σᾶς παραδοθοῦν ἀπ' τὸν κύριο Ρότσιλδ, δτα τοῦ παρονόσατο τὴν ἀσκολεισι τὴν ἀπιστολή μον. Θεωρεῖτε με πάντοτε ἀφοισιωμένον φίλο σας.

Παρίσιο 18 Δεκεμβρίου 1838
Νικολέ Παγκανίνη.

· · · · · Ο Μπερλιόζ δὲν ηξερε καὶ πολὺ καλὰ τὰ Ιταλικὰ καὶ δὲν πολυ κατάλαβε τὶ έλεγε ἀκριβῶς τὸ γράμμα αὐτό. Νόμισε δηι ἐπρόκειτο ἀπλῶς περὶ εὐχαριστιῶν καὶ συγχαρητηρίων. Ανοίξε ὥστε κατόπιν καὶ τὸ ἀσκολειστο γράμμα τοῦ Παγκανίνη πρὸς τὸν βαρόνο Ρότσιλδ καὶ τὸ διάβασε κι αὐτό, πον ηραρε τὰ ἔργα:

· · · · · Κύριε βασῶνε,
· · · · · παρακαλῶ νὰ παραδώσετε στὸν κύριο Μπερλιόζ τὶς είκοσι χιλιάδες φράγμα ποὺ κατέθεσα χθὲς στὴν τραπεζά σας.

· · · · · Νικολέ Παγκανίνη

· · · · · Οταν διάβασε τὶς γραμματὶς αὐτὸς δὲ Μπερλιόζ,

